

ÚVOD:

Vážení občané,

v uplynuté části roku byla naše obec úspěšná v získání některých dotací.

Nejvýznamnější dotace byla obci přiznána z Programu obnovy venkova. Jedná se o projekt, který bude realizován do konce roku a jehož celkové výdaje budou činit 4.742.278 Kč, z toho dotace 4.268.050 Kč (tj. 90 %).

Z této částky budou hrazeny následující položky:

- * stavební výdaje na obnovu místní komunikace od hřiště u Františka k vodojemu u průmyslové zóny
- * stavební výdaje na komunikaci od Robotků k Velebům
- * výdaje na úpravu veřejné zeleně a zpevněných ploch u kulturního domu
- * výdaje na opravu stávajícího chodníku od obecního úřadu až do „Žleba“
- * výdaje na rekonstrukci a rozšíření veřejného osvětlení (výměnu starého osvětlení obce za nové a úsporné)
- * výdaje na rekonstrukci místního rozhlasu (tzn. pořízení bezdrátového rozhlasu)
- * nákup techniky na údržbu veřejných prostranství.

Možná se na první pohled mohou někomu zdát investice do některých položek zbytečné, nepřiměřené, předčasné apod., ale naší snahou je využít maxima možností získání peněžních prostředků pro obec, o které lze v dané chvíli žádat. Vždy však obec musí mít pro žádosti o dotace vyřešené vlastnické vztahy k předmětu žádosti (tj. k pozemkům, stavbám, ...). Vzhledem k tomu, že bohužel žádné kroky v tomto směru v minulosti nikdo nechystal ani nepřipravoval, musíme nyní nejprve složitě řešit majetkové vztahy k pozemkům, abychom vůbec mohli podávat další žádosti o dotace pro obec i na potřebnější věci. S přihlédnutím k těmto skutečnostem byly možnosti pro využití tohoto dotačního titulu z Programu obnovy venkova velmi omezené a proto byly investice navrženy v rámci možného tak, aby bylo možné žádat o maximum prostředků.

Další získanou dotací jsou prostředky od Kraje Vysočina na opravu a údržbu válečných hrobů a pietních míst vztahujících se k událostem 1.světové války. V naší obci máme památník u kulturního domu, na jehož opravu bude vynaloženo celkem 31.526 Kč, z toho dotace bude činit 15.000 Kč.

Dále se nám v první polovině roku podařilo v podstatě vyřešit majetkové vztahy k pozemkům pod chystaný chodník do Třebíče k obchodnímu centru. Vybudování vlastního chodníku by měl zajistit na základě námi uzavřené smlouvy investor tohoto obchodního centra. Dle jeho sdělení by měl být chodník vybudován do konce roku.

Pro zmírnění dopadu reformních kroků vlády jsme na květnovém zastupitelstvu mimo jiné schválili proplácení regulačních poplatků u lékaře. Naším cílem je podpořit skupiny obyvatelstva, které jsou tímto opatřením vlády nejvíce postiženy. Poplatky u lékaře obec proplatí po předložení příslušných platných dokladů všem důchodcům, dětem do 15 let, matkám s novorozenci za pobyt v porodnici. Rozhodný bude rok dovršení příslušné věkové hranice s platností od 01.06.2008.

Doufám, že se nevyskytnou nějaké překážky a všechny tyto významné akce se podaří bez problémů do konce roku zrealizovat.

Závěrem chci poděkovat všem organizátorům a pomocníkům za příkladnou organizaci, přípravu a pomoc při pořádání pout'ových oslav, výstavy a dalších akcí v obci.

Procházka Zbyněk
starosta obce

Základní data:

Aktuální počet obyvatel: 488
Dospělí (muži/ženy): 198/201
Děti (muži/ženy): 42/41
Cizinci (Slováci/Ukrajina): 3/1
Aktuální čísla popisná: 167

11 lánů a 2 dvořáci 1556
13 celoláníků a 4 chalupníci 1678
první zpráva o hospodě 1827
34 domů a 242 obyvatel 1834
36 domů a 300 obyvatel 1850
40 domů a 335 obyvatel 1890
44 domů a 370 obyvatel 1900
postavena Mityskova hospoda 1918
54 domů a 375 obyvatel 1920
70 domů a 401 obyvatel 1930
80 domů a 395 obyvatel 1940
81 domů a 387 obyvatel 1950
88 domů a 375 obyvatel 1960
95 domů a 387 obyvatel 1970
112 domů a 427 obyvatel 1980
122 domů a 435 obyvatel 1990
135 domů a 489 obyvatel 2000
147 domů a 480 obyvatel 2003
150 domů a 485 obyvatel 2004
160 domů a 495 obyvatel 2006
165 domů a 490 obyvatel 2007

Společenská rubrika:

Narození (IV.-VI. 2008):
Martin Široký (27. 4.), č.p. 78

Odhlášení občané (IV. -VI. 2008):
Ladislav Nováček, Gabriela a Eliška Nováčková (č.p. 7)

Významná životní jubilea:
červenec:
Marie Benešová (80), Stržitež 62

Všem jubilantům přejeme do dalších let hodně zdraví, rodinné pohody a štěstí

Ze vzpomínek na robotu:

Milí spoluobčané, v letošním roce 2008 si připomeneme 160. výročí zrušení roboty. Vůdcové sedláků se scházeli v hostinci „U zeleného stromu“ ve Strážce na třebíčském panství, v Rudlicích na plavečském panství u Znojma, ve Studenci na panství náměšťském a v Příštpě na panství jaroměřickém.

O pravé robotě dnes již čteme nebo slyšíme vyprávět to, co slyšeli staří občané od svých otců. Vrchnost - šlechtic byl pánem polí, lesů, vinic a lidí v nich. Robotníci, to byl kus majetku. S robotníky zacházela vrchnost at' světská či duchovní dle libosti. Lid nejenže ztratil svobodu, lidskou důstojnost, ale musel dříť do úpadu a trpět pod ranami karabáčníků, kteří týrali velmi často bez příčiny, mučili, věznili, trýznili až k smrti. Robotníci kromě toho platili daně a dávky zemské, které ačkoliv měla platit šlechta, byly bez okolků rozvrženy na osadníky.

Šlechta si osobila právo zasahovat i do soukromého života. Robotníci se nesměli stěhovat, dcery provdat, syny dát na učení, na studie. Ženit se mohli jen se svolením milostivé vrchnosti. I zboží museli kupovat od vrchnosti, ovšem za dražší peníze. Nikde nebylo zastání a ochrany. Není divu, že byla i selská povstání, ale co zmohli zbídačelí robotníci udřeni robotou a neozbrojení proti vojákům. Vzpouza byla vždy potlačena a původci byli mučeni až k smrti strašlivým způsobem.

Selský odboj roku 1775.

Zvláště v šedesátých a sedmdesátých letech 18. století se postavení poddaných nesmírně zhoršilo. Třebíčské panství se dostalo do rukou Emanuela Filiberta z Valdštejna. Držel Třebíč vedle jiných panství od roku 1760 do roku 1775. Právě za tohoto hraběte postihla české země neúroda a hlad. I na třebíčském panství přšlo po čtyři léta od roku 1765 do roku 1769 tolik, že všechna úroda byla zničena. Tehdy prý zahynulo na třebíčském panství v důsledku hladu a nevhodné stravy na 1500 lidí. V některých dědinách prý vymřely celé rodiny a statky a chalupy zůstávaly bez hospodářů. Neúroda se opakovala také v letech 1771 a 1772. Neklid se projevil také v největší blízkosti Třebíče, a to ve vesnici Petruvkách, jejíž vrchností byl třebíčský sousední špitál a tím vlastně třebíčská městská rada. Bída se projevila stížnostmi poddaných proti městu a proti robotě. Petrovští obdělávali všechna špitálská pole a dělali vše co špitál potřeboval. Zlá situace byla léta na lesonickém panství, panský karabáč způsoboval opouštění gruntů. Bití bylo na lesonickém panství tradicí. Bylo jedno zda se pod hůl dostane obyčejný držitel statku, vesnický rychtář, konšel či nějaký „burmistr“. Čtyři poddaní byli ubiti k smrti. To bylo roku 1771 v době neúrody a hladu. Tehdy se lesoničtí odvážili obrátit na císaře Josefa II. a našli zastání. Josef II. nařídil provést vyšetřování a viníky potrestat. Ale za čtyřnásobnou vraždu dostali jen tříměsíční vězení na Špilberku a po dvou měsících byli propuštěni. V druhé dolní části lesonického panství stál v čele hnutí mladší burmistr Jiří Čech ze Slavic. Sympatizoval s hnutím, ale ani on našel ve svých požadavcích pronášených na tajných schůzích ve Slavicích nebo v klučovských lesích dále než Jan Tržil se kterým byl v písemném styku. Odpor proti robotě přeskakoval z jednoho panství na druhé. Začátkem července 1775 propukal odpor na Třebíčsku a blízkých vesnicích panství. 16. července táhli na budišovský zámek poddaní budišovského panství. Lesoničtí se objevili před lesonickým zámekem 20. července. Na třebíčském okrese bylo vojsko ve stálé pohotovosti. Do Dolních Vilémovic byla poslána setnina vojska a počáteční odpor potlačila. Kristián Dusík vedl buřičské řeči v tamní hospodě. Setník vojska dal Dusíka dovézt na třebíčský zámek k vyšetřování. Dusík

nezapíral a ke své řeči se přiznal. Protože při pobuřující řeči byl přítomen i jakýsi Čech z Okřešic a potom strážník dvořák, bratr dvořáka Vidláka ze Svatoslavi, byli také oni uvězněni. Proti strážnímu Vidlákovu, který byl ve Strážce rychtářem, vystoupila vrchnost proto, že o něm bylo známo, že je prostředníkem mezi třebíčskými poddanými a Slavicemi na lesnickém panství. Dokonce o něm hejtman Ruprecht věděl, že slavickým vzkázal, aby „nic těm řečem nevěřili, co pan krajskej jihlavskej na třebíčským zámku oznamoval, že to není nic pravda“. Tyto příhody se staly 24. 7. 1775, byly patrně doslovně nepodařené vzpoury na Třebíčsku. Třebíčský zámecký úředník mohl už 15. 8. 1775 hlásit, že se poddaní podrobili a že už po tři týdny vykonávají všechny roboty. Roboty se stále zvyšovaly.

K selskému povstání 1821

V letech 1815 a 1817 následovaly znovu velké neúrody, roku 1819 se rozšířil v dalekém kraji hrozný mor mezi dobyt看em. Město Třebíč nemělo pak po více let téměř žádných trhů, z venkova do města nikdo nepřijížděl. Na venkově vyhynul dobytek tou měrou, že nebylo potahů k obdělávání polí a různým jiným polním pracem, jež byl lid nucen konat osobně, což způsobilo všem nespokojenosti mezi poddaným lidem a z toho došlo v roce 1821 k velké revoltě selské, která zachvátila nejprve znojemský a jihlavský kraj. O hnutí na třebíčském panství vypravuje stručně zápis v kronice fary u sv. Martina v Třebíči (Protocollum domesticum) následující: Sedláci prohlašovali jistě právem, že dobytčí mor jim zahubil potahy a že proto na robotu nemohou. Odmítali také placení císařských daní, současně si stěžovali na přepjaté vrchnostenské požadavky, mezi nimi na přemíru přípřeží a dalekých fůr. Současně se snažili s pomocí poslů vzbudit odpor také na jiných panstvích v celém jihlavském a celém znojemském kraji. A tak začaly zprávy o odboji přicházet z lesnického panství, ale také z Náměšťska i z panství krumlovského, višňovského, hrotovického, tavíkovického a plavečského. Sedláci si navzájem posílali oběžníky s instrukcemi, jak dále postupovat. Podle příkazu v oběžnicích měli poddaní z Jaroměřic, Sadku, Lesonic a Třebíče předat lístky bez jakéhokoliv zdržování brtnickým a ti zase telečským poddaným.

Největší jitrění proti vrchnostem povstávalo na panství třebíčském a náměšťském jejichž držitelé byli označováni za největší „rasy“ lidu selského. Výzvy k odporu přicházely ze schůzí ve Studenci, odkud vyšel také zákaz robot pro poddané ve Vicenicích a také ve Strážce, kde schůzky byly konány v hospodě „U zeleného stromu“. Obsáhlou zprávu o neklidu podával vrchní na třebíčském zámku František Rösner. Upozorňoval, že třebíčské trhy jsou vlastně příležitostí, aby se na dalších činech dohodli. Úředníci zpočátku nevěřili, že by věci dospěly k otevřené vzpouře. Prý „sedláci v mrzutosti často tak mluvívají do větru“. Ale později se zjistilo, že přicházely spojky na koních, domluvy na trzích nabývaly konkrétnějších a pro vrchnost nebezpečnějších forem. Po jednom z třebíčských trhů se vyjadřoval ve Strážce rychtář z Hrušova tak ostře, že sami strážští sedláci ho napomínali k opatrnosti (dopis Rösnerův z 28. 3. 1821). Přes Strážce šlo také spojení poddaných třebíčského panství s Rudlicemi. Po několika spikleneckých schůzích v hospodě „U zeleného stromu“ ve Strážce u Třebíče se stala vzpoura na Třebíčsku všeobecnou. Na to ukazovaly i časté požáry v okolí. Většina obcí vypověděla vrchnosti poslušnost, sedláci nechtěli konat robot. Na třebíčské panství přišly dvě setniny pluku č. 8, které prováděly ve vsích hromadné zatýkání revoltujících sedláků. Hlavní viníci a podezřelí byli odevzdáni soudu. Na zámeckém nádvoří bylo déle než týden denně po třiceti čtyřiceti osobách ze vsí holemi bito od kaprálů a sedláci voděni k exekuci v řetězcích. To způsobovalo trvalé rozhořčení a kletby po celém městě, že museli kněží z kazatelen napomínat lid k opatrnosti a klidu. Na severní straně zámku byla po dvakráte

vytlučena sročeným lidem všechna okna, nežli vojsko ve městě po domech rozložené bylo svoláno a proti vzbouřencům mohlo zakročit.

Důsledkem hanebného ztýrání lidu selského počala se naposledy i vláda strachovat a pokoušela se rozjitřené mysli upokojit cestou mírnější. Byl vyhlášen císařský „handbillet“, v němž bylo slibováno poddaným, že zvláštní dvorní komise bude bedlivě vyšetřovat, zda snad vrchnosti nelidským jednáním nepokoje zaviniily a že roboty budou ulehčeny. Záhy se poznalo, že venkov slibům neuvěří. Na pomoc bylo vzato duchovenstvo. Do Třebíče přijel sám biskup brněnský rytíř Stuffer, který v den 3. 8. 1821 rychtáře z panství na městskou faru svolané jménem vlády slavně ujišťoval, že v robotách nastanou dalekosáhlé úlevy a že vůdcové vzpoury, kteří byli zavezeni do vězení na Špilberk budou úplně amnestováni.

Bylo však již pozdě, venkov nemohl zapomenout na utrpené křivdy. Po městech i ve vsích byly rozhazovány paličské listy a v těch se hrozilo, že zámek a město budou hořet na čtyřech stranách a že trestání ohněm nepřestane dokud panské otročení nevezme konec. Hrozby se také začaly plnit. V židovském městě vyhořelo 100 domů, na Podklášteří 50 stavení a v blízkém Tejně, kam se též oheň dostal, několik stodol. Oheň povstal také v ovčírně a shořela všechna hospodářská stavení v Zámku. Ještě dvakrát ve městě hořelo. Zvláště hrozná katastrofa stihla Třebíč dne 14. 6. 1822, kdy bylo zničeno 290 domů ...

Vůdcové povstání z nejbližšího okolí:

Dočkal Josef - rychtář z Kožichovic

Maštera Antonín z Kožichovic

Balík Josef ze Slavic

Zrušení roboty - rok 1848:

Konečně přišel rok 1848, zvaný bouřlivý v němž císař rakouský byl již donucen k úplnému zrušení roboty.

Rok 1848 stojí jako památník, jako pevný mezník mezi dobou starou a dobou novou vytouženého vykoupení. Po památném roku 1848 se změnila všestranně všechny poměry, nastaly pronikavé změny v životě obcí a zemí, národů a států.

Na vesnicích byly zasazovány lípy a též některé věci např. karabáč a hůl, motyka a rýč s robotou zakopány.

Památkou ve Stříteži za vsí vlevo silnice na Klučov stojí tzv. „robotní kříž“ uprostřed lip. Na kříži je maska a dvě zkřížené hole, u paty kříže je špatně čitelný letopočet (rok 1848 nebo 1849). Na lipách je plechový obrázek Panny Marie s Ježíškem v náručí a obrázek Svaté Trojice.

Písně roku 1848

Když se roku 1848 nejelo ani nešlo na robotu lidé nevěděli co by měli radostí udělat.

Radostně se pilo, karbanilo, tancovalo a zpívalo. Písničky přinášeli a prodávali kramáři, kteří přinášeli zprávy ze světa. Byly to písničky všeho druhu, kterým se naučili výrostci.

Pak se zpívaly v každém stavení. Např.:

Píseň o robotě:

1) Jak robotá pukla

jsou sedláci páni.
„Páni budou muset
robotovat sami“
2) Počkejte vy páni
pozbydete kočár!
„Budete muset utíkat
jako myši do čar“.
3) Počkejte vy drábi,
pozbydete vousy.
„Budete muset obírat
z řep frňousy“.
4) Z toho se raduje
ta selská kobyla,
že se té proklaté
roboty zbavila.

Rok 1848 popisuje Jan Neruda v Romanci o jaře 1848.
Čas oponou trhnul a změněn svět
kam, kam padlo lidstvo staré?
... atd.
Nuž konečně lidmi tedy!

Prameny a literatura:

Vlastivědný sborník střední a severní Moravy. 1930/1
Od Horácka k Podyjí. 1928. Český lid. 1949
V. Sameš: Stručné dějiny města Třebíče. Jiskra. 1971
Písně roku 1848, Praha. 1948

Podle uvedených pramenů a literatury zpracovala Marie Dvořáková ,
kronikářka.

Z jednání zastupitelstva obce:

Zastupitelstvo Obce Strážnice na zasedání:

č. 4 ze dne 28. 4. 2008

Schvaluje:

* uzavření kupní smlouvy na pozemek p.č. 90/51.

Rozhodlo o (majetkoprávní úkony):

* zveřejnění záměru pronájmu těchto pozemků

- pozemek p.č. 1008/4 o výměře 805 m-2

- pozemek p.č. 1008/5 o výměře 619 m-2

- pozemek p.č. 1008/6 o výměře 156 m-2

vše v KÚ 013 Strážnice u Třebíče, číslo EL 10001.

* o pořízení vývěsní skříňky o velikosti 9 x 3m pro 27 A4, s příspěvkem od Mikroregionu
Třebíčsko ve výši 25.000 Kč.

Rozhodlo o (správní úkony):

* pořízení leteckých snímků obce od firmy Jas Air CZ, s.r.o. do publikace o kraji
Vysočina.

Zvolilo:

- * členem finančního výboru ing. Kateřinu Ostrou
- * zvolilo členy výběrové komise pro dodávku prací souvisejících s obnovou polní cesty k průmyslové zóně a chodníků v obci p. Procházku Zbyňka a Dvořáka Roberta.

č. 5 ze dne 26. 5. 2008

Schvaluje:

- * rozpočtovou změnu č. 2 dle přílohy
- * zápisy v kronice za uplynulé období
- * odměny kronikářce a pořadatelkám výstavy.

Rozhodlo o:

- * uzavření směnné smlouvy s pí Dvořáčkovou dle zveřejněného záměru směny
- * uzavření kupní smlouvy s p. Mašterou Otakarem na oddělovaný pozemek p.č. 1086/56 o výměře 101 m-2, kupní cena 430 Kč.m-2
- * úhradě poplatků u lékaře důchodcům a dětem do 15 let a dále poplatků matkám s novorozenci za pobyt v porodnici. Rozhodný bude rok dovršení příslušné věkové hranice v běžném kalendářním roce s platností od 01.06.2008 po předložení příslušných platných dokladů!

Projednalo:

- * podání žádosti z programu rozvoje venkova na opravu místní komunikace ze Strítěže do Kožichovic za předpokladu, že stejnou žádost na svém katastru na tuto silnici podá i Obec Kožichovice.

Děkujeme všem organizátorům a pořadatelům poutě a výstavy „Život na naší vesnici před 100 lety“ za příkladnou přípravu a průběh pouťových oslav a výstavy a dále děkujeme všem občanům za zapůjčení dobových exponátů!

č. 6 ze dne 30. 6. 2008

Schvaluje:

- * rozpočtovou změnu č. 3 dle přílohy (týkající se zejména nákupu vybavení do KD, výdajů na organizaci výstavy a na setkání s důchodci, výdajů na proplácení regulačních poplatků a leteckého snímkování obce)
- * podání žádosti o úvěr na přeřinancování realizace projektu z Programu obnovy venkova.

Rozhodlo o:

- * změně územního plánu č. 5.

Informace z obecního úřadu:

Na tomto místě bychom Vás chtěli do budoucna informovat o dalších záležitostech z obecního úřadu, které nejsou součástí usnesení zastupitelstva, komentovat některá usnesení zastupitelstva a odpovídat na Vaše dotazy.

Obecné informace:

Na jaře byla provedena zdravotní a bezpečnostní prořezávka stromů v parku u kulturního domu. Někteří spoluobčané možná byly nejprve překvapeni tímto zásahem, ale tato prořezávka byla navržena po důkladné konzultaci s odborníky a vzhledem k tomu, že zdravotní stav některých stromů nebyl dobrý a byly by ohroženy případnými dalšími větrnými bouřemi, bylo nutné takovýto zásah provést. Tento zásah parku pomohl, nejen ho ozdravil ale i zvýšil bezpečnost návštěvníků parku a dětí v MŠ.

Postupně připravujeme ozdravení i ostatních stromů v obci.

Někteří spoluobčané se nás dotazovali na poplatek za svoz odpadů, který jim byl sražen v dubnu. Po prověření této záležitosti jsme zjistili, že nešlo o duplicitní platbu za svoz odpadů, ale pouze o časový posun srážky poplatku za svoz odpadů za března sražený firmou Remondis, s.r.o.

Obec také objednala nové letecké snímkování našeho katastru. Tyto fotografie budou součástí publikace o našem regionu. Publikace bude k nahlédnutí na obecním úřadě a bude ji možné objednat i pro jednotlivé zájemce. Dle nabídky firmy, která tuto akci realizuje, bude možné za úhradu pro individuální zájemce vyhotovit detaily jejich domu. Prosíme zájemce o publikaci a o detailní fotografie domů, aby svůj požadavek doručili na OÚ.

Komentář k některým rozhodnutím zastupitelstva:

1. Záměr pořízení investic a architektonických projektů

Vzhledem k tomu, abychom mohli žádat o další dotace musíme mít mimo jiné zpracovanou projektovou dokumentaci. S tímto také souvisí schválený záměr pořízení architektonických projektů na novostavbu budovy mateřské školky, na úpravy stávajícího hřiště na víceúčelové hřiště s umělým povrchem a na stavební úpravy kulturního domu a školky na multifunkční zařízení.

2. Kupní a směnné smlouvy

Na několika zastupitelstvech byla schvalována řada kupních a směnných smluv na pozemky - v podstatě všechny souvisely se získáním pozemků pod chodník do Třebíče.

3. Změna územního plánu č. 4

Navrhovaná změna územního plánu souvisí s realizací obchvatu města Třebíč podél ulice Spojovací. Ta zčásti leží na našem katastru, proto se obchvat dotýká i našeho územního plánu.

4. Pořízení vývěsní skříňky

Za přispění Mikroregionu Třebíčsko pořídíme novou vývěsní úřední skříňku o velikosti 9x3m pro 27 A4. Protože jsme povinni zveřejňovat stále více dokumentů na úřední desce, je nutné tu stávající nahradit za větší.

Procházka Zbyněk, starosta obce

Přehled obcí s názvem Střítež v ČR:

Od příštího Zpravodaje Vás budeme podrobněji informovat o obcích, se kterými máme společný název. Na úvod Vám přinášíme přehled existujících obcí, které mají v názvu slovo Střítež a základní údaje o nich.

Název obce	Okres	Nadmořská	Obyvatelé
Střítež - samostatné obce:		výška (m)	(počet)
Střítež	Český Krumlov	675	60
Střítež	Frýdek-Místek	365	908
Střítež	Jihlava	483	371
Střítež	Pelhřimov	633	105
Střítež	Třebíč	480	492
Střítež	Žďár nad Sázavou	563	103
Střítež nad Bečvou	Vsetín	334	797
Střítež nad Ludinou	Přerov	338	841
Střítež pod Křemešником	Pelhřimov	583	48
Zadní Střítež	Tábor	606	58

Střítež - část obce, část městyse (M) - (přidružená obec):

Dolní Kralovice Benešov 416 116

Hluboká Chrudim 429 46

Horní Bradlo Chrudim 625 74

Kolinec (M) Klatovy 590 1.376 / 41*

Litochovice Strakonice 458 100

Nová Ves Tábor 526 119

Včelákov (M) Chrudim 465 585 / 60*

Vlksice Písek 550 69

Střítež - městská část:

Město Černovice Pelhřimov 671 1.827 / 32*

Město Polička Svitavy 537 9.128 / 208*

Město Trutnov Trutnov 511 31.903 / 106*

*) celkový počet obyvatel města nebo městyse / počet žijící v části Střítež

Vedoucí VÚRV a ředitelé veteriny - Střítež:

Výzkumný ústav rostlinné výroby ve Stříteži (pobočka VÚRV Praha-Ruzyně) - založen v r. 1969, činnost ukončena v r. 1993.

1969-1971 ing. Milan Teksl (Pelhřimov)

1971-1973 ing. Stanislav Řezáč (Výčapy)

1973-1991 ing. Josef Procházka, CSc. (Střítež)

1991-1993 ing. Stanislav Řezáč (Výčapy)

Výzkumná činnost: výživa a hnojení polních plodin, osevní postupy, ochrana rostlin, odrůdové pokusy, dálkový průzkum země, letecké snímkování - spolupráce s vědci ze SSSR a NDR, ...

Okresní veterinární zařízení ve Stříteži (později správa) - otevřeno v r. 1960, činnost ukončena v r. 1991 (objekt v restituci).

do 30. 6. 1960 MVDr. Vladimír Komínek

1960 - 1964 MVDr. Karel Rampula

1964 - 1990 MVDr. Jan Šišák

1990 - 1991 MVDr. Zdeněk Vedral

1.5.2005 zaniká OVS, vzniká Krajská veterinární správa Jihlava, v Třebíči inspektorát KVS - ředitel MUDr. Zdeněk Vedral.

Činnost veteriny: veterinární péče pro okres Třebíč a okolí. Do konce r. 1976 zde provedli 133.677 laboratorních vyšetření, ošetřili 71.593 zvířat a hospitalizovali 4.451 zvířat. Veterina prováděla náročnější úkoly v prevenci chorob zvířat a nových metod ve veterinárním lékařství.

Vedoucí Veterinárního zařízení od r. 1963 MUDr. Miloš Mikunda.

Osobnosti - rodáci z blízkého okolí:

JAN KUBIŠ

Narozen 24. 6. 1913 v Dolních Vilémovicích. Účastnil se r. 1942 atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Celá akce měla název Operace Anthropoid. Další parašutisté - J. Gabčík, J. Valčík, A. Opálka a jednotky „Silver A“. Heydricha měl zastřelit Gabčík, ale zasekl se mu samopal, proto Kubiš hodil granát, který explodoval před automobilem Heydricha. Ten později (na následky zranění) zemřel v nemocnici Na Bulovce.

Kubiš se s parašutisty skrýval v podzemí pravoslavného kostela v Resslově ulici. Nacisté je vypátrali a 18.června na kostel zaútočili (800 vojáků, sedm hodin). Dodnes jsou na kostele vidět jamky od kulek. Kubiš byl raněn a zemřel v sanitce (18. 6. 1942). Ostatní spáchali sebevraždu poslední kulkou.

Na kostele je dnes pamětní deska s nápisem: „...jiným českým vlastencům“ a okénko do krypty nese dodnes stopy střelby. V Dolních Vilémovicích má Kubiš muzeum a na OÚ pamětní desku.

Zámky v okrese Třebíč - seriál:

ZÁMEK DALEŠICE

Na sklonku 13. stol. vznikl v Dalešicích klášter magdalenitek, poprvé výslovně doložený r. 1303. Okolo r. 1540 klášter zanikl a jeho majetky získali Kraličtí z Kralic, kteří objekt přebudovali na renesanční panské sídlo. K dalším úpravám zámku, tentokrátě barokním, došlo po r. 1724, kdy Dalešice koupil hrabě Jindřich Josef Daun. Daunovskou přestavbu patrně projektoval Josef E. Fischer z Erlachu. Posléze se majitelé dalešického zámku střídali v rychlém sledu; ve druhé polovině 19. století jej Sinové přeměnili na kanceláře a byty úřednictva. Ve druhé polovině 20. stol. zámek sloužil jako kanceláře a sklady n.p. Průmstav Brno.

Dalešický zámek je čtyřkřídlá patrová budova téměř obdélníkového půdorysu, část jejíž hmoty v sobě obsahuje objekt někdejšího gotického kláštera (zejména na jižní straně). Současnou strukturu dali zámku vladykové z Kralic, po přestavbě Daunů získal původně renesanční zámek barokní vzhled. Vstup v jižním křídle má podobu nepravého rizalitu se štítem. Před ním se rozkládá čestný dvůr s ozdobnou vstupní bránou na jihu, vymezený po stranách barokními budovami. Nejstarším objektem v zámeckém areálu je kdysi klášterní kostel, jehož věž a loď byly zbudovány v gotickém, částečně i v pozdně románském slohu. Okolo zámku se rozprostírá park.

V interiéru je bohatá štuková výzdoba stěn a stropů. Z doby Daunů pochází honosný velký sál zdobený štukami s vojenskými motivy.

ZÁMEK DUKOVANY

Původní zámeček byl roku 1790 přestavěn na pozdně barokní zámek s klasicistními prvky. Zámek nechala přestavět hraběnka Marie Brigita Malabaile - Canalová, rozená Chotková. Přestavbu provedl stavitel Johann Amon. V průběhu 19. a 20. století rychle měnil majitele. Dnes je majetkem obce, která jej pronajímá a je zde provozována restaurace.

Patrová obdélníková budova v barokním slohu s mansardovou střechou; vstupní průčelí rozčleněné mělkým středním rizalitem se štítem a přilehlá přízemní boční křídla

vytvářejí nevelký čestný dvůr. Vchod do parku se nachází na opačné straně objektu. Hladké, klasicistické fasády.

Dva velké zámecké sály jsou zdobeny freskami významného moravského pozdně barokního malíře Josefa Winterhaltera a V. Waitzmana. Součástí zámeckého areálu je rozsáhlý anglický park s 47 druhy dřevin, mimo jiné borovice černá.

ZÁMEK HROTOVICE

Původní Obec založil rod Hrutovců. V r. 1225 se obec objevuje v predikátu Hrutovce Dětricha, přímá zmínka je z r. 1349 (vlastníci Konrád Payeri a Bohuš ze Starče).

Původní hrotovická tvrz zde stála ve 14. století - není to doloženo. První zmínka o tvrzi je z r. 1561, existovala dříve - za Osovských z Doubravice, vlastnili obec v r. 1437–1561. Rozsáhlá přestavba tvrze na zámek se uskutečnila za Jiřího Zahrádeckého ze Zahrádek (17. století), který se účastnil (1618–1620) českého stavovského povstání proti císaři. Za to přišel o majetek - po Bílé hoře. Rodenové z Hirzenau a Hagendorfu přestavěli zámek na počátku 18. století barokně. R. 1845 získali Hrotovice Sinové, kteří objekt adaptovali na úřady a byty. Dnes náleží zámek obci a slouží jejím účelům.

Zámek stojí v západní části města. Je to čtyřkřídla dvoupatrová pozdně renesanční budova s barokní fasádou, přestavěná z gotické tvrze. Ta se částečně dochovala v hmotě východního křídla zámku. Portál průjezdu je bosovaný s půlkruhovou archivoltou. Nádvoří obíhají s výjimkou východní strany patrové arkády, jejichž oblouky v přízemí podepírají bosované pilíře a v patře toskánské sloupky. Přízemí i ochozy arkád jsou zaklenuty křížovými a výsečovými klenbami. Počátkem 18. století se postavilo druhé patro, byla zřízena kaple a honosné schodiště. V některých místnostech jsou zbytky štukové výzdoby. Malbou a štukem je dodnes zdobena i bývalá kaple.

Život v obci - co se událo:

1. Orkán Emma (vítr o rychlosti až 150 km/hod.), ulomená větev v parku u MŠ, průměr 48 cm (1.3.2008), 2. Úklid prostoru pod hřbitovní zdi - Beneš S., Dobrovolný Z., Dvořák J., Dvořák R., Hladík I., Procházka I. a Procházka T. (8.3.2008), 3., 4. „Pomlázka - mrskačka“ (24.3.2008), 5. První svoz odpadů firmou ESKO-T (2.4.2008), 6. Úklid silnice v obci (3.4.2008), 7. Oprava hřbitovní zdi - Dvořák J. st., Dvořák J. ml., Dvořák R. a Kudláček L. (18.4.2008), 8. Stavění máje - délka 24 m, stavělo 25 mužů, cca 30 diváků (26.4.2008), 9., 10. Pout' ve Stříteži - poutní zábava (cimbálová muzika Grajcar, Dolní Bojanovice) a vyhrávka po vsi - Petrovanka (Petrovice u Mor. Krumlova-27.4.2008), 11. Výstava v KD: „Život na naší vesnici před sto lety“, navštívilo ji cca 210 lidí - viz. Deník (Třebíčsko) - 13.5.2008, str. 6, 12. Autorky výstavy, redaktor Horáckých novin a starosta obce (10.-11.5.2008). Děkuje-me M. Dvořákové, M. Benešové, Mgr. J. Jelečkové a Ing. K. Ostré za uspořádání výsta-vy!, 13. Nové osvětlení „Na hřebelci“ (11.5.2008), 14. Set-kání důchodců - kulturní dům, hudba Duo LOJZO (13.6.2008)

Život v obci - připravujeme:

Viz [www stránky obce](#) - kulturní a sportovní rubrika!

Fotoseriál (památky v obci II.):

- 1. Kaplička u č.p. 78 - stará zděná kaplička se nachází mezi domy číslo 43 a 78. Na věžce je dvouramenný kříž, uvnitř malý zděný oltář a místo dveří je kovová mříž. Je zde prý hrob francouzských vojáků padlých v době napoleonských válek.**
- 2. Dva kříže v Klučovské hoře - kamenný kříž stojí u silnice pod Klučovskou horou, postavil jej v r. 1910 Jan Oberreiter. Železný kříž stojí cca 100 m nad kamenným křížem v lese, postavil jej v r. 2006 Jiří Dvořák z č. 126.**
- 3. Libušina studně - se nachází naproti obecnímu úřadu. Lidé vypravují, že z ní napájela koně kněžna „Libuše“.**
- 4. Pomník k 55. výročí osvobození a pamětní deska - pomník osvobození se nachází v parku, u odbočky na Kožichovice, postaven v r. 2001. Pamětní deska akademického malíře ing. Jiřího Dvořáka byla odhalena v r. 2007. Nachází se na návsi, na jeho rodném domě.**